

Pia Kauma kok

Kirjallinen kysymys korkeakoulujen ja ammattikorkeakoulujen riittävästä rahoituksesta Uudellamaalla ja hakijasuman purkamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö OECD:n mukaan Suomessa kilpailu korkeakoulu-paikoista on erityisen kovaa. Tämä ilmenee OECD:n syyskuussa julkaisemasta koulutusjärjestelmiä vertailevasta indikaattorijulkaisusta "Education at a Glance 2019". Tällä hetkellä Suomessa kaksi kolmasosaa hakijoista jää vuosittain ilman paikkaa korkeakoulussa. Hylkäysprosentti on julkaisussa vertailumaiden korkein.

Korkeakoulutettujen nuorten osuus Suomessa on tällä 41 prosenttia, kun OECD-maiden keskiarvo on 44 prosenttia. Yksi syy pienempään keskiarvoon on, että nuorten korkeakoulutukseen siirtyminen on hidastunut. Tällä hetkellä Suomessa keskimääräinen korkeakouluopinnot aloittava opiskelija on 24-vuotias. Myöhäisestä opintojen aloittamisesta ja korkeakouluopintojen vähäisestä määrästä seuraa hakijasuma. Kevään 2019 yhteishaussa korkeakoulujen aloituspaikkoja oli avoinna yli 48 000 opiskelijalle, kun hakijoita korkeakouluihin oli 151 700.

Tilastokeskuksen mukaan saman vuoden ylioppilaiden osuus on ammattikorkeakoulututkinnon aloittaneissa laskenut lähes 10 prosenttiyksikköä ja yliopistoissa alemman korkeakoulututkinnon aloittaneissa 12 prosenttiyksikköä kymmenessä vuodessa. Tämän lisäksi lukiolaiset kohtaavat jo lukiopintojensa aikana haasteita. Vasta julkaistun lukiolaisbarometrin mukaan noin joka kolmas lukiolaisista ilmoitti, että opintojen ja muun elämän yhdistäminen tuottaa heille jatkuvasti ongelmia ja että he kokevat opiskelun henkisesti raskaaksi.

Tilanne on huolestuttava Uudellamaalla. Uusmaalaisten nuorten on keskimääräistä vaikeampaa päästä oman alueensa korkeakouluihin, koska aloituspaikkoja on tarpeeseen nähden liian vähän. Ylioppilastutkinnoista 32 prosenttia suoritetaan Uudellamaalla. Silti ammattikorkeakoulujen aloituspaikoista vain 24 prosenttia on Uudellamaalla ja yliopistojen aloituspaikoista vain 27 prosenttia.

Uudenmaan korkeakoulujen aloituspaikkojen alimitoitus ruokkii alati pahenevaa aivovuotoa, jossa on vaarana, että ulkomaille opiskelemaan lähtevät nuoret eivät välttämättä enää palaa Suomeen opintojensa jälkeen. Lukuvuonna 2014—2015 lähes kaksi kolmasosaa lähtijöistä asui ennen opintojaan Uudellamaalla.

Kirjallinen kysymys KK 367/2019 vp

Korkeakoulujen aloituspaikoista päätettäessä tulee huomioida erityisesti väestön kehitys ja yhteiskunnalliset tarpeet. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2040 väkiluku kasvaa Manner-Suomessa enää Uudenmaan maakunnassa. Korkeakoulujen ja ammattikorkeakoulujen aloituspaikkoja on suunnattava sinne, mihin väestö on keskittynyt ja minne työpaikatkin syntyvät.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä ministeriö aikoo tehdä, että korkeakoulujen ja ammattikorkeakoulujen aloituspaikat Uudellamaalla vastaavat tarvetta ja että niillä on riittävä rahoitus, sekä

miten ministeriö aikoo puuttua alati pahenevaan hakijasumaan?

Helsingissä 29.11.2019

Pia Kauma kok